

ΛΑΝΙΤΕΙΟ ΛΥΚΕΙΟ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ: 2017 – 2018

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΪΟΥ-ΙΟΥΝΙΟΥ 2018

ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ κατεύθυνσης

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 17/05/2018

ΤΑΞΗ: Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 2 ώρες και 30 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΤΑ (7) ΣΕΛΙΔΕΣ.

ΟΔΗΓΙΕΣ:

- Να γράφετε μόνο με μπλε μελάνι.
- Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υλικού.
- Το εξεταστικό δοκίμιο βαθμολογείται με 100 μονάδες.
- Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τρία (3) μέρη.

ΜΕΡΟΣ Α΄

(ΜΟΝΑΔΕΣ 20)

ΝΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΤΕ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΥΟ (2) ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ.

1. Κάθε στοιχείο της στήλης Α΄ αντιστοιχεί με ένα στοιχείο της στήλης Β΄. Να γράψετε στα φύλλα εξέτασής σας τους αριθμούς της στήλης Α΄ και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της στήλης Β΄ που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

(Μον. 10)

Προσοχή: Στη στήλη Β΄ υπάρχει ένα επιπλέον στοιχείο.

	ΣΤΗΛΗ Α΄		ΣΤΗΛΗ Β΄
1.	Γόργος	(α)	Πανελλήνια Ιδέα
2.	Λεωνίδας	(β)	Μυκηναϊκός πολιτισμός
3.	Ερρίκος Σλήμαν	(γ)	Νομοθέτης
4.	Ευαγόρας Α΄	(δ)	Μάχη των Θερμοπυλών
5.	Ισοκράτης	(ε)	Αρχηγός φιλοπερσικού κινήματος
		(στ)	Έντιμη Ειρήνη

2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σας τη λέξη «**σωστό**» ή «**λάθος**», δίπλα από το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

(Μον. 10)

- (α) Τα ερυθροστιλβωτά αγγεία ανήκουν στην τέχνη της Νεολιθικής Εποχής στην Κύπρο.
- (β) Η Κύπρος κατά την Κυπροαρχαϊκή Εποχή πέρασε διαδοχικά από τα χέρια των Αιγυπτίων, των Ασσυρίων και των Περσών.
- (γ) Η Γραμμική Β' γραφή αποκρυπτογραφήθηκε το 1952 από τον M.Ventris και τον J.Chadwick.
- (δ) Ο Εφιάλτης διετέλεσε αρχηγός της δημοκρατικής παράταξης κατά την κλασική εποχή στην Αθήνα.
- (ε) Πυρήνας του μινωικού ανακτόρου ήταν το μέγαρο.

ΜΕΡΟΣ Β'

(ΜΟΝΑΔΕΣ 45)

ΝΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΤΕ ΣΕ ΤΡΕΙΣ (3) ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ.

1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω:

- (α) **Ταυροκαθάψια** (χρονική τοποθέτηση, περιγραφή) (Μον. 7)
- (β) **Κυπριακή Επανάσταση** (χρονική τοποθέτηση, ηγέτης, κυριότερες φάσεις, αποτέλεσμα) (Μον. 8)

2. **«Οι προσπάθειες των Ελλήνων για απελευθέρωση της Κύπρου κατά την Κυπροκλασική Εποχή εντάσσονται και στο πλαίσιο μιας ευρύτερης εκστρατείας για εκδίωξη των Περσών από ελληνικές περιοχές.»**

- (α) Να περιγράψετε τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν στο νησί κατά την τρίτη (3η) εκστρατεία των Αθηναίων, με αρχηγούς τον Κίμωνα και τον Αναξικράτη. (Μον. 7)
- (β) Με την υπογραφή ποιας «Ειρήνης» λήγει η τρίτη εκστρατεία; Να αναφέρετε **δύο (2)** όρους αυτής της «Ειρήνης» και **δύο (2) συνέπειες** για τους Κυπρίους; (Μον. 8)

3. «Η πόλη-κράτος αποτελούσε το βασικό θεσμό πολιτικής οργάνωσης κατά την αρχαιότητα».

(α) Να γράψετε τα συστατικά στοιχεία (γεωγραφικά και οργανωτικά) της πόλης-κράτους. (Mov. 5)

(β) Να εξηγήσετε τις **τρεις (3)** βασικές επιδιώξεις της πόλης-κράτους. (Mov. 6)

(γ) Να αναφέρετε **μία (1)** θετική και **μία (1)** αρνητική συνέπεια της λειτουργίας του θεσμού αυτού για τον Ελληνισμό. (Mov. 4)

4. Ο ρήτορας Ισοκράτης χαρακτηρίζει τον Ευαγόρα «άξιο όχι μόνο της Σαλαμίνας αλλά και της Ασίας όλης να βασιλεύει».

(α) Να αναλύσετε τους **τρεις (3)** στόχους που έθεσε ο Ευαγόρας όταν κατέλαβε το θρόνο της Σαλαμίνας, καθώς και τις ενέργειες με τις οποίες προσπάθησε να τους επιτύχει. (Mov. 9)

(β) Πιστεύετε ότι ο Ευαγόρας πέτυχε ή απέτυχε στο έργο του; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. (Mov. 6)

ΜΕΡΟΣ Γ΄

(ΜΟΝΑΔΕΣ 35)

ΝΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΤΕ ΣΕ ΕΝΑ (1) ΑΠΟ ΤΑ ΠΙΟ ΚΑΤΩ ΖΗΤΗΜΑΤΑ.

ΖΗΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

1. Αφού μελετήσετε προσεκτικά την πιο κάτω πηγή και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

Ο Περικλής ολοκληρώνει την αθηναϊκή δημοκρατία. Συγχρόνως την κατευθύνει, είναι για πολύ καιρό ο αναμφισβήτητος αρχηγός της-να πούμε ο «τύραννός» της; (οι Αθηναίοι το λένε). Είναι, κατά το Θουκυδίδη, ο «πρώτος των Αθηναίων». Ο Περικλής είναι προικισμένος με τέσσερις «αρετές», που όλες μαζί κάνουν το μεγάλο πολιτικό άνδρα. Έχει ευφυΐα, δηλαδή την ικανότητα να αναλύει μια πολιτική κατάσταση, να προβλέπει με ακρίβεια τα γεγονότα και να τ' αντιμετωπίζει με την πράξη. Έχει ευφράδεια που πείθει και εξασφαλίζει τη συμμετοχή στην κάθε του ενέργεια ολόκληρου του λαού. Κάθε φορά που σηκώνεται να μιλήσει στην Εκκλησία, θαρρείς και καταθέτει στα πόδια της τον στέφανο του αρχηγού και δεν τον ξαναφοράει παρά με τη συγκατάθεση όλων. Ο λόγος του βροντάει, καθώς έλεγαν. Είναι-τρίτη αρετή-ο πιο αγνός πατριώτης: γι' αυτόν τίποτα ποτέ δεν

μπαίνει πάνω από το συμφέρον της κοινότητας των πολιτών, πάνω απ' την τιμή της πόλης των Αθηνών. Τέλος είναι απόλυτα ανιδιοτελής.

Bonnard A., Ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός, μετ. Δ. Θοιβιδόπουλος, τ.1, σ.225-226

- (α) Να εντοπίσετε **τέσσερα (4)** χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του Περικλή που συνέβαλαν στον εκδημοκρατισμό του αθηναϊκού πολιτεύματος και να αναφέρετε **δύο (2)** ενέργειές του με τις οποίες επιτεύχθηκε αυτό.
(Mov. 4)

- (β) Να αναφέρετε **τρία (3)** μέτρα που έλαβε ο Περικλής για την ισχυροποίηση της οικονομίας της Αθήνας.
(Mov. 6)

2. Αφού παρατηρήσετε προσεκτικά τις πιο κάτω εικόνες και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις:

(α)

(β)

- (α) Να αναγνωρίσετε τον οικισμό και την εποχή στην οποία ανήκει. (Mov. 2)

- (β) Να περιγράψετε την οικία (α' εικόνα), αναφέροντας **τρία (3)** αρχιτεκτονικά/δομικά χαρακτηριστικά της. (Mov. 6)

- (γ) Να αναφέρετε **τρία (3)** ταφικά έθιμα που προκύπτουν από τα αρχαιολογικά ευρήματα στον συγκεκριμένο οικισμό και να εξηγήσετε τι φανερώνουν για τις αντιλήψεις των ανθρώπων εκείνης της εποχής. (Mov. 3)

3. Αφού μελετήσετε προσεκτικά την πιο κάτω πηγή και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

Οι Αχαιοί επέβαλαν την κυριαρχία τους στο Αιγαίο, εξαπλώθηκαν στα δυτικά παράλια της Μικράς Ασίας, κατέβηκαν μέχρι την Κύπρο, την οποία αργότερα ουσιαστικά κατέλαβαν. Θεωρούνται από τους πρωτοπόρους λαούς στη μετανάστευση. Η Κύπρος με τον πλούσιο χαλκό της και την οφειλόμενη σ' αυτόν, ως ένα πολύ μεγάλο βαθμό ευημερία της, δεν ήταν δυνατό να μην προκαλέσει το ενδιαφέρον των Μυκηναίων, που ήδη κυριαρχούσαν στο Αιγαίο. Έτσι, σύντομα Μυκηναίοι έμποροι εγκαταστάθηκαν στην Κύπρο με την οποία κι εμπορεύονταν. Αλλά ακόμη, χρησιμοποιώντας την Κύπρο ως βάση τους, επεξέτειναν τις εμπορικές δραστηριότητές τους στην Ανατολή. Μετά τον Τρωϊκό πόλεμο (13^{ος} π.Χ. αιώνας), η παράδοση θέλει αρκετούς από τους ήρωές του να φθάνουν στην Κύπρο και να ιδρύουν σημαντικές πόλεις – βασιλεία. Τούτο συνδέεται, ασφαλώς, με το μαζικό αποικισμό της Κύπρου από τους Αχαιούς, μεταξύ του 13^{ου} και 11^{ου} π.Χ. αιώνα.

Άντρος Παυλίδης, Ιστορία της Κύπρου

- (α) Να γράψετε **δύο (2)** αίτια της παρουσίας των Μυκηναίων στο νησί. **(Mov. 4)**
- (β) Ποια μορφή πήρε στην αρχή η εγκατάσταση των Μυκηναίων και πώς αυτή εξελίχθηκε στη συνέχεια; **(Mov. 4)**
- (γ) Ποιες αλλαγές παρατηρούνται στην Κύπρο μετά την εγκατάσταση των Αχαιών στην αρχιτεκτονική, στη γλώσσα και στη θρησκεία; Να αναφέρετε **μία (1)** αλλαγή για κάθε έναν από τους τρεις πιο πάνω τομείς. **(Mov. 6)**

ZΗΤΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

1. Αφού μελετήσετε τους πιο κάτω χάρτες και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στο πιο κάτω ερώτημα:

Α' Ελληνικός Αποικισμός

Β' Ελληνικός Αποικισμός

- (α) Να γράψετε **δύο (2)** αίτια του Β' Ελληνικού Αποικισμού. (Μον. 2)
- (β) Να αναφέρετε **τέσσερις (4)** διαφορές που παρατηρούνται ανάμεσα στον Α' και τον Β' Ελληνικό Αποικισμό. (Μον. 6)
- (γ) Να αναφέρετε **δύο (2)** παραδείγματα μετανάστευσης/μετακίνησης πληθυσμών από οποιαδήποτε ιστορική περίοδο και να εξηγήσετε τους λόγους που οδηγούν τους ανθρώπους διαχρονικά στην εγκατάλειψη των πατρογονικών τους εστιών. (Μον. 5)
2. Αφού μελετήσετε προσεκτικά τις πιο πάνω εικόνες και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις:

Ερυθροστιλβωτό αγγείο σε σχήμα
λέβητα με πλαστικές μορφές στα
χείλη· ασχολούνται με το άλεσμα
σιταριού. Από το Μαργί.
Συλλογή Χατζηπροδρόμου,
Αμμόχωστος

- (α) Να περιγράψετε τις πιο πάνω εικόνες. Ποιες πληροφορίες παίρνουμε για τη ζωή των κατοίκων στο νησί κατά την Πρώιμη και Μέση Εποχή του Χαλκού; (Μον. 6)

(β) Σε ποια περιοχή βρέθηκαν τα πιο πάνω αντικείμενα; Από ποιους λαούς φαίνεται να επηρεάστηκαν; (Mov. 4)

3. Αφού μελετήσετε προσεκτικά το πιο κάτω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

«Στις αρχές του χειμώνα ο Αλέξανδρος γοητεύεται από την πιο όμορφη γυναίκα, από οποιανδήποτε άλλη, εκτός από τη γυναίκα του Δαρείου. Είναι η Ρωξάνη που πιθανόν αιχμαλωτίστηκε κατά την πολιορκία της Πέτρας. Ο βασιλιάς την ερωτεύτηκε και θέλησε αμέσως να την παντρευτεί. Οι φίλοι του, οι υπασπιστές, δεν συμφωνούσαν. Θα είχαν το γιο μιας βάρβαρης για βασιλιά τους. Ο Αλέξανδρος βεβαίως δεν άκουσε κανέναν. Παντρεύτηκε τη Ρωξάνη σύμφωνα με το ανατολικό έθιμο. Ο Κούρτιος γράφει: «Γεμάτος πόθο ο Αλέξανδρος έκοψε το ψωμί με το ξίφος του... Οι δύο σύζυγοι το έφαγαν έτσι ο βασιλιάς της Ασίας και της Ευρώπης ενώθηκε με γάμο με μια αιχμάλωτη που θα έδινε ένα παιδί που θα κυβερνούσε. [...] Ο Αλέξανδρος ολοκλήρωσε τη σχεδόν δίχρονη εκστρατεία του στην κεντρική Ασία, αφήνοντας πίσω του μια αλυσίδα από στρατιωτικές φρουρές, αποτελούμενες από ελληνόφωνα και βαρβαρικά στρατεύματα.»

Σ. Ζαφειροπούλου, Ακολουθώντας τα βήματα του Μεγαλέξανδρου, 2300 χρόνια μετά, Εκδ. Πολιτιστικού Ιδρύματος Τράπεζας Κύπρου, σελ.242

(α) Ποιος ήταν στην αρχή ο στόχος του Μ. Αλεξάνδρου και τι τελικά πέτυχε με την εκστρατεία του; (Mov. 3)

(β) Να αναφέρετε **τρία (3)** από τα σπουδαιότερα χαρακτηριστικά του έργου του Μ. Αλεξάνδρου, τα οποία το καθιστούν ξεχωριστό δια μέσου των αιώνων. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

(Mov. 9)

Ο Διευθυντής

.....

Γιώργος Ιωσηφίδης

Εξεταστική επιτροπή

1. Φωτεινή Τσίγκου
2. Κωνσταντίνος Κωνσταντινόπουλος

Συντονίστρια Β.Δ.

Νίκη Γεωργίου

Διδάσκοντες

Φωτεινή Τσίγκου

Κωνσταντίνος Κωνσταντινόπουλος

Ο Διευθυντής

.....

Γιώργος Ιωσηφίδης